

Överklagande- guiden

Så överklagar man
beslut från Skatteverket

Rättvis skatteprocess

Inledning

En av de vanligaste frågorna vi på Rättvis skatteprocess får är hur man överklagar beslut från Skatteverket och driver sin process i domstol.

Att frågan kommer så ofta som den gör är inte det minsta förvånande. Skatterätten är komplicerad och byråkratisk. Därför är det inte konstigt att människor utan juridisk utbildning upplever att det är svårt att överklaga beslut från Skatteverket.

För att göra hela processen mer lättförståelig har vi tagit fram Överklagandeguiden – som du nu har framför dig. Dokumentet förklarar hur Skatteverket, domstolarna och själva överklagandeprocessen fungerar. Vi ger dig även en del tips att ta med när du skriver på ditt överklagande eller din begäran om omprövning. Vi hoppas att vi genom Överklagandeguiden gör din kontakt med Skatteverket och förvaltningsdomstolarna mer greppbar.

Stort lycka till!

Carl Göransson

Vd för Rättvis skatteprocess

Rättvis skatteprocess är en oberoende insamlingsstiftelse som kostnadsfritt hjälper privatpersoner och småföretagare som blivit orättvist behandlade i skatteprocessen att tillvarata sina rättigheter. Verksamheten finansieras av donationer från privatpersoner och företag.

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Innehållsförteckning.....	3
Innan du når domstol.....	4
Så fungerar Skatteverket.....	4
Vad gör Skatteverket?.....	4
Handläggningen hos Skatteverket.....	4
Ärendets avgörande.....	4
Omprövning av Skatteverkets beslut.....	5
Tid för omprövning.....	6
Överklagande av Skatteverkets beslut.....	6
Tidsgräns för överklagande.....	6
Processen i domstolen.....	7
Förvaltningsdomstolarna.....	7
Förvaltningsrätten.....	8
Kammarrätten.....	8
Högsta förvaltningsdomstolen.....	9
Att överklaga en dom.....	10
Tips inför överklagandet.....	10
Hur du argumenterar juridiskt för din sak.....	10
Vad ska du tänka på när du argumenterar juridiskt?.....	11
Tips inför överklagandet.....	11
Var noggrann och tydlig.....	11
Lämna in alla bevis som kan vara viktiga.....	11
Var saklig och undvik känslomässiga utspel.....	12
Skriv enkelt.....	12
Vill du nå oss?.....	13
Checklista inför överklagandet.....	14

Innan du når domstol

Så fungerar Skatteverket

Vad gör Skatteverket?

Skatteverket är en statlig förvaltningsmyndighet som har ansvar för att ta ut skatt.

När en privatperson eller ett företag antas ha betalat fel skatt är det Skatteverket som gör den första utredningen. När utredningen är klar fattar sedan myndigheten beslut om skatten. Ett beslut från Skatteverket är inte definitivt utan det går att begära omprövning av beslutet hos Skatteverket eller överklaga det till domstol om du inte är nöjd.

Ett ärende hos Skatteverket kan inledas både av Skatteverket själv eller av en enskild. När ett ärende har inletts gäller reglerna i förvaltnings-lagen om handläggning. Det innebär t.ex. att ärendet enligt lag ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt.

Handläggningen hos Skatteverket

Handläggningen är normalt skriftlig. Det finns ingen rätt att få muntlig förhandling hos Skatteverket. Du kan dock lämna uppgifter muntligt, t.ex. genom att ringa till en handläggare som då ska anteckna det du sagt och lägga in det i ärendet. Du får dock inte lämna muntliga uppgifter om de inte för omfattande eller komplicerade.

Ett ärende hos Skatteverket består av en fysisk eller digital akt som innehåller olika handlingar och dokument.

Under handläggningen har du rätt att ta del av de uppgifter som finns i ärendet (s.k. partsinsyn). Det går alltså bra att när som helst under handläggningen kontakta Skatteverket och begära att få ut det som finns i ärendet.

Skatteverket har också en kommunikationsplikt. Det betyder att Skatteverket inte får fatta beslut i ett ärende utan att de har informerat dig om vad andra har tillfört ärendet. Om Skatteverket t.ex. kommenterat någon uppgift som du uppgett ska du få veta detta.

Ärendets avgörande

När Skatteverket avgör ett ärende sker det genom ett **beslut**. Ett beslut är något annat än en dom. Det finns dock många likheter mellan ett beslut och en dom. De båda har samma verkan för dig – det vill säga att de ska som utgångspunkt efterle-

vas. En skillnad är att i vissa fall är beslut mindre motiverade än en dom då det finns lagregler som möjliggör för den beslutande myndigheten att inte behöva lämna en motivering i vissa fall. I så fall kan du begära en motivering i efterhand. En dom måste dock alltid innehålla domskäl där domslutet förklaras och motiveras.

Ett beslut från Skatteverket kan även vara att ärendet **avskrivs** (ett ärende avslutas utan att ett beslut fattas om sakfrågan, t.ex. om situationen ändras så att det inte längre finns skäl att pröva sakfrågan) eller att ärendet **avvisas** (ett ärende prövas inte överhuvudtaget, t.ex. pga. att myndigheten som handlägger ärendet inte är behörig).

Om du är missnöjd med ett beslut från Skatteverket kan du begära omprövning eller överklaga beslutet:

- **Omprövning** innebär att Skatteverket själva tittar på beslutet en gång till. Skatteverket kan då bestämma sig för att antingen låta beslutet vara som det är eller ändra det.
- **Överklagande** innebär att du överklagar beslutet till en domstol. Information om hur du överklagar beslutet ska finnas med i själva beslutet.

Det finns speciella regler som bestämmer hur du begär omprövning eller överklagar. Regler hittar du ibland annat förvaltningslagen, förvaltningsprocesslagen och skatteförfarandelagen.

Omprövning av Skatteverkets beslut

En begäran om omprövning av Skatteverkets beslut ska vara skriftlig och i din begäran ska du skriva vilket beslut det är du överklagar och vad i beslutet du vill ändra på.

När Skatteverket får in en begäran om omprövning av ett beslut ska de gå igenom beslutet en gång till för att se om de har gjort en felbedömning första gången de beslutade i frågan. Om Skatteverket kommer fram till att de har tagit fel beslut kommer de att ta ett nytt beslut som du då ska följa istället för det gamla.

Om de inte tycker att de tagit fel beslut kommer det gamla beslutet fortsätta att gälla och du måste då överklaga beslutet till förvaltningsrätten om du fortfarande är missnöjd och vill att det ska ändras, alternativt begära omprövning på nytt. Om du väljer att begära omprövning på nytt måste du vara noggrann med att tillföra ny fakta som kan ändra Skatteverkets beslut.

Tidsgräns för omprövning

Hur lång tid man har på sig att överklaga ett beslut beror sig på vad det är för typ av beslut Skatteverket har tagit. Som huvudregel finns det två tidsbegränsningar att hålla koll på:

Fem år – Huvudregeln är att ett beslut ska överklagas senast det sjätte året sjätte året efter utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut. Det blir oftast fem år då beslutet kommer året efter beskattningsåret. Gäller det exempelvis beslut om skatteavdrag, arbetsgivaravgifter, mervärdesskatt och punktskatt, beslut om särskild inkomstskatt, beslut om slutlig skatt, beslut om förseningsavgifter och skattetillägg ska du begära omprövning av Skatteverkets beslut senast fem år efter att Skatteverket fattat beslutet.

Två månader – Om beslutet gäller registrering, på vilket sätt preliminär skatt ska betalas, uppgift- eller dokumentationsskyldighet, deklarationsombud, tvångsåtgärder, återkallelseavgift, kontrollavgift, säkerhet för slutlig skatt för skalbolag, betalning eller återbetalning av skatt eller avgift, verkställighet eller avvisning av en begäran om omprövning eller ett överklagande måste du begära omprövning av beslutet inom två månader från det du fick beslutet för att det ska vara inom tidsramen.

Från dessa tidsgränser finns det dock flera undantag. Till exempel så finns det speciella tidsgränser när det gäller omprövning av beslut som meddelas sent eller beslut om skattetillägg, återkallelseavgift, preliminär skatt, särskild inkomstskattredovisning och så vidare.

Det viktiga är att ta reda på när du senast måste begära omprövning av just ditt beslut. Är du osäker på vilken tid som gäller så kan du alltid höra av dig till Skatteverket och fråga.

Överklagande av Skatteverkets beslut

Ett beslut från Skatteverket ska överklagas skriftligt. I ditt överklagande ska du skriva vilket beslut det är du överklagar och vad i beslutet du vill ändra på.

Tidsgräns för överklagande

Hur lång tid man har på sig att överklaga ett beslut beror sig på vad det är för typ av beslut Skatteverket har tagit. Som huvudregel finns det två tidsbegränsningar att hålla koll på:

Fem år – Huvudregeln är att ett beslut ska överklagas senast det sjätte året sjätte året efter utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut. Det blir oftast fem år då beslutet kommer året efter beskattningsåret. Gäller det exempelvis beslut om skatteavdrag, arbetsgivaravgifter, mervärdesskatt och punktskatt, beslut om särskild inkomstskatt, beslut om slutlig skatt, beslut om förseningsavgifter

och skattetillägg ska du överklaga Skatteverkets beslut senast fem år efter att Skatteverket fattat beslutet.

Två månader – Om beslutet gäller registrering, på vilket sätt preliminär skatt ska betalas, uppgift- eller dokumentationsskyldighet, deklarationsombud, tvångsåtgärder, återkallelseavgift, kontrollavgift, säkerhet för slutlig skatt för skalbolag, betalning eller återbetalning av skatt eller avgift, verkställighet eller avvisning av en begäran om omprövning eller ett överklagande måste du överklaga beslutet inom två månader från det du fick beslutet för att det ska vara inom tidsramen.

Från dessa tidsgränser finns det dock flera undantag. Till exempel så finns det speciella tidsgränser när det gäller överklagande av beslut som meddelas sent eller vid beslut om skattetillägg, återkallelseavgift, preliminär skatt, särskild inkomstskatte-redovisning och så vidare.

Det viktiga är att ta reda på när du senast måste överklaga just ditt beslut. Hur lång tid du har på dig att överklaga ska anges i beslutet från Skatteverket. Är du osäker på vilken tid som gäller kan du alltid höra av dig till Skatteverket och fråga.

Om du vill överklaga Skatteverkets beslut ska du göra det till förvaltningsrätten. Överklagandet ska däremot inte lämnas in till förvaltningsrätten, utan det ska lämnas in till Skatteverket.

När Skatteverket har fått in ett överklagande ska de först fastställa om överklagandet har kommit in i rätt tid. Har överklagandet kommit in försent kommer det att avisas och alltså inte prövas av förvaltningsrätten. Om överklagandet har kommit in i tid ska Skatteverket först göra en obligatorisk omprövning (se ovan för mer information om omprövning av Skatteverkets beslut). Om Skatteverket inte ändrar beslutet ska de lämna över överklagandet till förvaltningsrätten som då ska pröva frågan.

Processen i domstolen

Förvaltningsdomstolarna

Om du överklagar ett beslut hamnar det i förvaltningsdomstol. Beslutet kan då prövas i tur och ordning av tre olika domstolar:

1. Förvaltningsrätten
2. Kammarrätten
3. Högsta förvaltningsdomstolen

Förvaltningsrätten

Förvaltningsrätten är första instans. Det finns tolv förvaltningsrätter och det är din folkbokföringsort som avgör vilken förvaltningsrätt du tillhör.

I förvaltningsrätten är handläggningen av målen i huvudsak skriftlig. Det skiljer sig från processen i allmän domstol (tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen) där processerna i regel kompletteras med muntliga förhandlingar. Du kan själv begära muntlig förhandling, men det är inte säkert att domstolen går med på det. I det fall det rör skattetillägg har du alltid rätt till muntlig förhandling.

Precis som hos Skatteverket består ärendet i förvaltningsrätten av en fysisk eller digital akt där alla handlingar i målet finns samlade.

Först brukar en skriftväxling ske där parterna (vanligen du och Skatteverket) får lämna de uppgifter som ni tycker är nödvändiga tills domstolen anser att ärendet är klart för avgörande. Då skriver en jurist på domstolen ett förslag till dom baserat på alla handlingar som finns i akten. Domen måste sedan godkännas av en domare samt en nämnd på tre personer som inte är utbildade jurister. Nämnden utgörs av nämndemän som tillsätts av de politiska partierna.

Om domstolen går med på att hålla en muntlig förhandling deltar juristen som har skrivit ett förslag till dom, en domare, en nämnd på tre personer, du som överklagat beslutet samt ombud från Skatteverket. Här får både du och Skatteverket möjlighet att utveckla er talan och ställa frågor till varandra. Det finns även möjlighet att ta dit vittnen.

Efter den muntliga förhandlingen bestämmer sig domstolen för hur domen ska bli. Det är de tre nämndemännen och domaren som bestämmer och alla har en röst var. Om det blir lika vid en omröstning har rättens ordförande, det vill säga domaren, utslagsröst.

När domen är färdig skickas den till dig som har överklagat beslutet. Du får också en bilaga där det står hur lång tid du har på sig att överklaga domen om du är missnöjd. I de flesta skattemål har du två månader på dig, men läs alltid igenom domen noga så du vet vad som gäller i just ditt mål.

Om ingen av parterna klagar på domen vinner den laga kraft. Det betyder att den inte längre kan ändras och att det som står i den gäller.

Kammarrätten

Kammarrätten är andra instans. Det är där ditt mål hamnar efter att du överklagat det.

Handläggningen i kammarrätten är också skriftlig. Precis som i förvaltningsrätten kan du begära muntlig förhandling, men det är inte säkert att domstolen går med

på det. En jurist skriver först ett förslag till en dom. Juristen sammanfattar sedan målet muntligt för tre juristdomare. De tre juristdomarna röstar sedan om hur domen ska bli.

När domen är färdig skickas till den till dig som har överklagat den tidigare domen. Du får också en bilaga där det står hur lång tid du har på dig att överklaga domen om du är missnöjd.

Om ingen av parterna överklagar domen vinner den laga kraft. Det betyder att den inte längre kan ändras och att det som står i den gäller.

Högsta förvaltningsdomstolen

Högsta förvaltningsdomstolen är sista instans och kan pröva ett beslut som har överklagats i kammarrätten. Här krävs alltid prövningstillstånd.

Prövningstillstånd ges om Högsta förvaltningsdomstolens avgörande kan få betydelse som prejudikat. Prejudikat betyder att domen kan användas för att bestämma hur liknande fall ska bedömas i framtiden. För att få prövningstillstånd räcker det inte med att säga att kammarrätten har dömt fel. Det går emellertid att få prövningstillstånd om kammarrätten gravt missförstått omständigheterna i målet och att detta påverkat utgången. Det är mycket ovanligt att sådant prövningstillstånd ges. I ditt överklagande måste du själv argumentera för att avgörandet uppfyller något av kraven för att få prövningstillstånd. Det är viktigt att du argumenterar kring något som kan vara intressant för Högsta förvaltningsdomstolen att titta på. Generella skrivningar om att förvaltningsrätten och kammarrätten dömt fel och att du därför ska få prövningstillstånd räcker i regel inte inte.

Handläggningen i Högsta förvaltningsdomstolen är också skriftlig. Även här kan dock du begära muntlig förhandling, vilket i princip aldrig medges.

En jurist skriver först ett förslag till en dom. Juristen sammanfattar därefter målet muntligt för fem juristdomare. De fem juristdomarna röstar sedan om hur domen ska bli. När domen är färdig skickas till den till dig som har överklagat beslutet.

Tiden det tar för domstolen att avgöra målet beror på vilken typ av ärende det är. Enklare ärenden tar generellt kortare tid än mer komplicerade. Du bör i alla fall vara beredd på att få vänta åtminstone sex månader.

Högsta förvaltningsdomstolen är högsta och sista instans inom de allmänna förvaltningsdomstolarna. Domstolens beslut kan inte överklagas till någon annan svensk domstol. Däremot kan man överklaga en dom eller beslut till Europadomstolen om det strider mot *Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna*.

Att överklaga en dom

Ett beslut eller en dom från en förvaltningsdomstol ska överklagas skriftligt. I överklagandet måste du skriva ditt personnummer eller ditt företags organisationsnummer, adress och telefonnummer till din bostad och din arbetsplats, e-postadress och mobilnummer. Om du företräds av ett ombud eller en ställföreträdare måste du uppge samma uppgifter om dem också.

I överklagandet ska du också skriva vilket beslut det är du överklagar, vad du vill ska ändras i beslutet och varför du tycker att beslutet borde ändras. I ditt överklagande är det också bra om du anger de bevis du vill använda och hur du tycker att varje bevis hjälper till att bevisa det du skriver.

Överklagandet ska inte lämnas in till den domstol som du överklagar till, utan det ska lämnas in till den domstol som fattat beslutet eller domen.

Läs alltid längst bak i domen. Där framgår hur lång överklagandetid just ditt fall har.

Tips inför överklagandet

Hur du argumenterar juridiskt för din sak

För att veta hur du ska argumentera på bästa sätt är det bra att veta hur domstolarna arbetar när de gör sina bedömningar och fattar sina beslut. En domstol får inte besluta/döma i ett mål utefter vad de själva tycker är rätt eller fel, utan en domstol måste följa det som står i lagen. Ibland kan det vara svårt att förstå vad lagen betyder och det finns då ett antal rättskällor som fungerar som "hjälpmedel". Dessa kan domstolen använda för att förstå vad lagen innebär och hur de ska döma för att följa lagen.

Det första "hjälpmedlet" är något som kallas *förarbeten*. Förarbeten är precis som det låter det förarbete lagstiftaren gjorde innan lagen skrevs. Där kan man läsa de utredningar som lagstiftaren gjorde innan de skrev lagen och där står ofta förklaringar om varför man resonerade som man gjorde. Detta är till stor hjälp för domstolarna eftersom det ofta finns långa förklaringar om hur man ska förstå vad lagen betyder. Det andra är något som kallas *domstolspraxis*. Det innebär att domstolen kollar hur andra domstolar har bedömt liknande fall och tar hjälp av det när de själva ska göra sin bedömning. Det tredje är något som kallas *doktrin*. Det innebär att domstolen också läser i juridiska böcker hur andra jurister uppfattar lagen, vad de tror den betyder och hur man ska förstå det som står i den.

Utifrån detta gör sedan domstolen bedömning av målet och dömer sedan på det sättet de tycker överensstämmer med det som står i rättskällorna.

Vad ska du tänka på när du argumenterar juridiskt?

När du ska argumentera juridiskt är det viktigt att du är tydlig och håller dig till saken. Som nämnts ovan så får alltså inte domstolen besluta/döma på ett visst sätt bara för att en person säger en sak eller för att det är synd om den, domstolen måste följa lagen och rättskällorna. Försök därför hålla dig till de saker som viktiga för målet och undvik att lägga för mycket fokus på personliga omständigheter även om de kan kännas viktiga för dig.

Detta innebär att du måste försöka avgöra vad du tycker är juridiskt fel i beslutet/domen och sedan också argumentera för varför det är felaktigt. Argumenten kan inte bara vara att du tycker att något är fel utan du måste också förklara varför du tycker det är fel och vilka bevis som finns som visar att det är fel.

När Skatteverket eller en domstol meddelar ett beslut/en dom ska de skriva de juridiska grunderna för detta och de måste också motivera varför de har bedömt målet som de gjort. Detta bör du använda som utgångspunkt för ditt överklagande. Gå noggrant igenom vad de skriver och hur de argumenterar för beslutet /domen och varför de tycker att det ska bedömas som de har gjort. Ställ gärna upp argumenten på rad efter varandra och gå igenom dem ett och ett och argumentera varför du tycker att bedömningen borde vara en annan och vilka bevis som stödjer det.

Tips inför överklagandet

Var noggrann och tydlig

Det är viktigt att vara noggrann och skriva ett bra överklagande eftersom domstolen kommer förhålla sig till det du skriver och de bevis du lämnar in. Om du exempelvis skriver att du vill att domstolen ska ändra ett beslut fattat av Skatteverket, men inte skriver varför eller på grund av vilka omständigheter det ska göras eller vilka bevis som stödjer det, så har domstolen inget material att utgå ifrån vid sin bedömning. De kan då inte ändra beslutet eftersom det inte finns något som tyder på att det är felaktigt utan det enda som finns är ditt påstående och det är inte tillräckligt för domstolens ska ändra beslutet. Det är därför viktigt att ange alla omständigheter som kan vara viktiga för bedömningen. Det räcker alltså inte att du vet vad som hänt utan du måste också få domstolen att förstå det.

Lämna in alla bevis som kan vara viktiga

I Sverige har vi något som kallas fri bevisprövning. Det innebär att du som part kan lägga fram alla de bevis som du tycker är relevanta och sedan är det upp till domstolen att bedöma vilket värde det tycker att beviset ska ha. Ett tips är därför att lämna in alla de bevis du tror kan vara viktiga för domstolen att se.

Vad som är bra bevis beror sig helt på vad målet handlar om. Några exempel på bevis som kan användas är skriftliga dokument som exempelvis beslut, domar,

anställningsavtal, deklARATIONER, årsredovisningar. Andra bevis som kan användas är vittnesförhör med exempelvis en person som kan intyga en speciell händelse har hänt eller en person som är expert på något som behöver förklaras. Om det är viktigt i målet kan du också skriva att du vill att domstolen ska åka och kolla på något, exempelvis en fastighet eller en sak som är för stor för att ta med till domstolen.

Var saklig och undvik känslomässiga utspel

Även om det är viktigt att ta med alla omständigheter och bevis som kan vara viktiga för bedömningen är det också viktigt att vara saklig i sitt överklagande. Om det finns någon händelse eller omständighet som du vet egentligen inte har med det beslut/den dom du överklagar att göra bör du undvika att ta med det i ditt överklagande.

Undvik också känslomässiga utspel. Även om du känner dig arg, ledsen eller kränkt av ett beslut eller en dom eller av hur du blivit behandlad så kan domstolen inte ändra ett beslut endast på grund av det. För att domstolen ska kunna ändra ett beslut måste du alltså blivit felaktigt behandlad juridiskt och därför är det de sakerna du måste fokusera på.

Skriv enkelt

Att försöka skriva juridiskt kan vara svårt och om man försöker utan att kunna det ordentligt finns det en risk att man förvirrar både sig själv och domstolen. Ett problem kan då bli att du inte får fram det du vill säga eller att domstolen inte förstår vad du menar. Det kan också vara så att du missar något viktigt om du tror att ett ord betyder något det egentligen inte gör. Ett tips är därför att skriva på ett sätt som du själv känner att du klarar av och använda ord som du själv förstår. Detta minskar chansen för missförstånd.

Vill du nå oss?

Har du fler frågor efter att du läst guiden? Undrar du något annat eller har du bara generell återkoppling kring något vi kan göra ännu bättre?

Vi tar tacksam emot dina tankar på följande adress: info@rattvisskatteprocess.se

Hoppas vi hörs!

Checklista inför överklagandet

Nedan presenterar vi en checklista som du kan använda när du ska överklaga. Uppfyller du alla kriterier?

- Se till att du skickar in överklagandet i rätt tid och till rätt ställe. Är du osäker fråga den som tagit beslutet eller meddelat domen du vill överklaga.
- Se till att du inte glömmer att skriva ner allt som ska vara med i överklagandet:
 - Personliga uppgifter som bland annat personnummer, adress och telefonnummer.
 - Vilket beslut det gäller.
 - Vad du vill ska ändras i beslutet.
 - Varför du tycker att det ska ändras.
 - Vad du tycker att det finns för bevis som stödjer att det ska ändras.
 - Om överklagandet görs till kammarrätten eller Högsta förvaltningsdomstolen, varför du tycker att prövningstillstånd ska ges.
- Tänk på att vara saklig och argumentera juridiskt för varför domstolen ska döma som du tycker.

Rättvis skatteprocess är en oberoende insamlingsstiftelse som kostnadsfritt hjälper privatpersoner och småföretagare som blivit orättvist behandlade i skatteprocessen att tillvarata sina rättigheter. Verksamheten finansieras av donationer från privatpersoner och företag.

Överklagandeguiden är en vägledning vi tagit fram för dig som ska överklaga ett beslut från Skatteverket.

Rättvis skatteprocess